

Uppdrag 1. Varför sker landhöjning?

Uppdragets syfte är att få eleverna att fundera på och förstå själva landhöjningsprocessen.

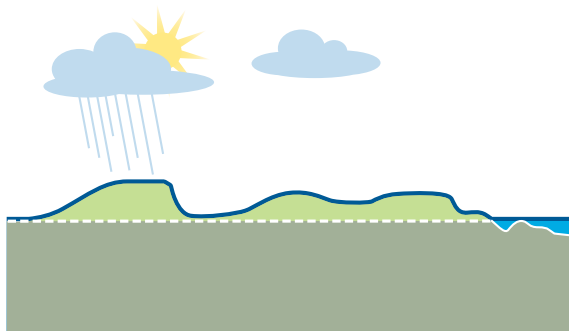
Att fundera på

- Hur kan det komma sig att isen var tjockast här hos oss?
- Vilka teorier har ni om var själva nedsänkingsförloppet började och hur isen byggdes på?
- Hur isens tyngd gjorde att jordsskorpan sjönk in.

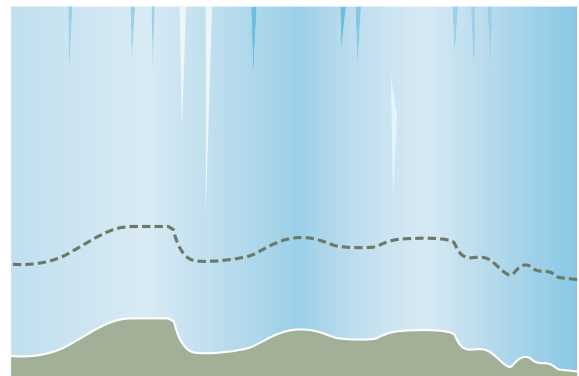
Uppgift 1.

Skissen nedan illustrerar själva landhöjningsfenomenet som är grunden för världsarvet. Det är alltså själva isen som pressar ner jordsskorpan i magman och när den sedan smälter bort så återtar jordsskorpan sin ursprungliga nivå (fjädrar tillbaka). Detta är ett fenomen som oftast missförstås och man tror felaktigt att det är vattennivån som har förändrats (sjunkit).

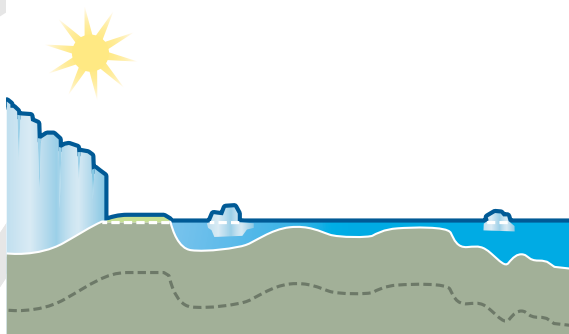
Landhöjningen har gått snabbt i början för att sedan minska i hastighet. **Se faktablad L1 och II.**

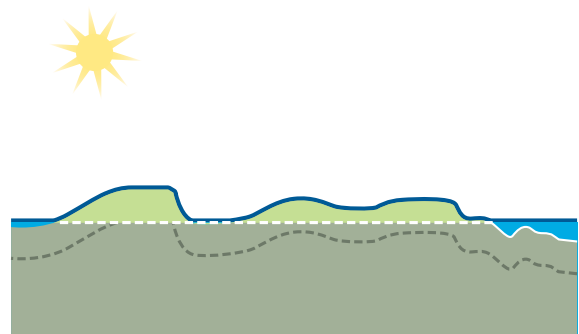
Före istiden

3 km tjock is

Isen smälter

Landhöjning

LÄRARE

Isen tryckte ned jordskorpan ca 800 meter. Det skedde där den skandinaviska inlandsisen hade sitt centrum under lång tid – ett område som omfattas av både Höga Kusten och Kvarkens skärgård. Den upp till tre kilometer tjocka och oerhört tunga ismassan tryckte ned jordskorpan

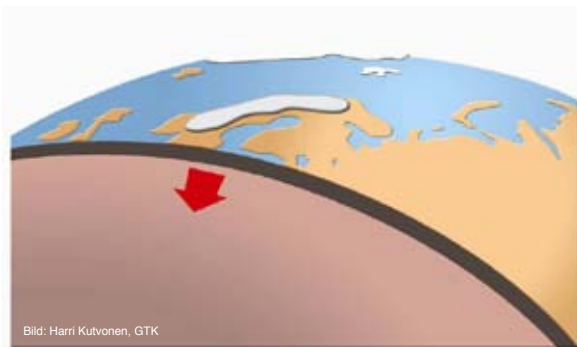
1 a. Skapa

Ni ska försöka bygga eller på annat sätt visualisera processen med den ökande ismassan som trycker ner jordskorpan och sedan smälter bort och leder till landhöjning – som först är snabb och senare avtar.

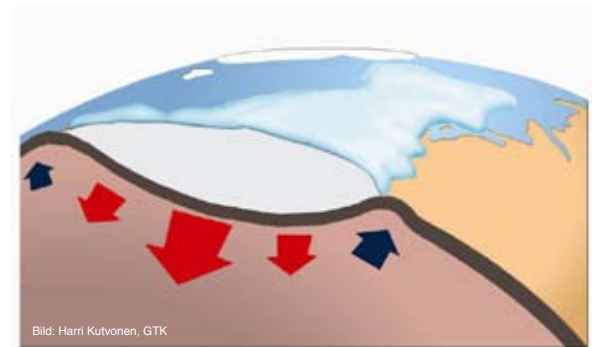
1 b. Presentera

Visa upp resultatet för de andra grupperna så att också de förstår bakgrunden till landhöjningen och landhöjningsprocessen.

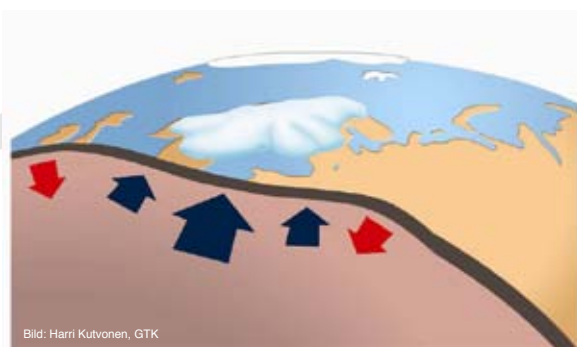
Nedtryckning av jordskorpan och efterföljande landhöjning

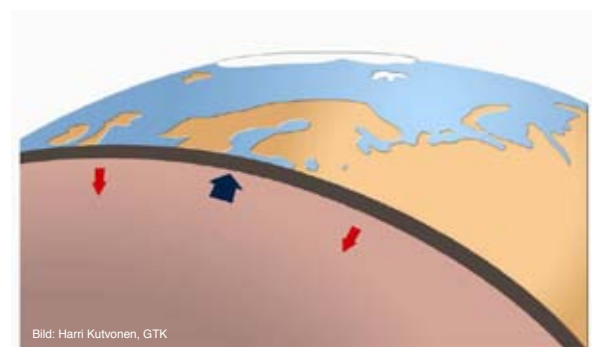
Skede 1

Skede 2

Skede 3

Skede 4